

THERAPIE BIJ MEERTALIGE KLEUTERS

SOFIE LAMON
SOFIE.LAMON@UZBRUSSEL.BE

CASUS IBRAHIM

- 2.3 jaar bij aanmelding
- Gedrags-/regulatieproblemen: woedebuien, onrustig, agressief
- **Vertraagde taalontwikkeling**
- Angstig, snel overstuur, frustratie
- Opvoedingsproblemen, overbeschermend, machteloos
- Opname kinderpsychiatrische afdeling
- Achterstand op vlak van talige, cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling

CASUS IBRAHIM

- Enkele verstaanbare woorden in Frans, Nederlands, Arabisch en "de taal van de Tablet"
- Wil zijn eigen zin doen, hanteert aangeboden voorwerpen erg vluchtig
- Prikkelgevoelig
- Blokkeert bij begrenzing

THERAPIE

Combinatie van:

- Directe therapie
- Indirecte therapie
- Peer modeling: natuurlijke linguïstische interacties, rijke mogelijkheden, generalisatie

THERAPIE

- **Ouders** niet los te koppelen!
- Welbevinden, succeservaring en betrokkenheid centraal
- Communicatieve, functionele en interactieve taaltherapie
- Uitdagend taalaanbod
- Woorden aanbieden in zinvolle dagelijkse context met veel kans op herhaling

THERAPIE

- Belang van generalisatie van de ene naar de andere situatie, taal of onderwerp.
- Spelmateriaal en situaties die uitnodigen tot interactie, wederzijdsheid, gesprekken.
- Doelen en evaluatiecriteria: SMART

THERAPIE

Samen met ouders: doelwoorden selecteren die primordiaal zijn in de communicatie met het kind, realistische keuzes en doelstellingen:

- Frequentie
- Persoonlijk belang
- Actie en interactie

- Spel volgen: bouwen aan een veilige en warme individuele relatie

THUISTAAL BETREKKEN

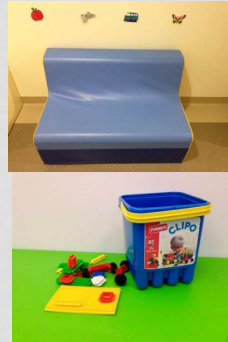
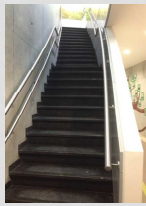
"Opdat uw kind zich thuis zou voelen, vinden we het belangrijk dat ook zijn moedertaal een plek krijgt. Daarom willen we u vragen om een versje dat uw kind al vaak gehoord heeft in zijn moedertaal hieronder op te schrijven. Dan kunnen we met hem/haar regelmatig rond dit versje spelen. Kan u ook nog enkele belangrijke woorden voor uw kind in zijn moedertaal opschrijven?"

Wenwoorden, sleutelwoorden opschrijven zoals ze worden uitgesproken en delen met collega's!

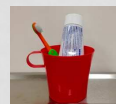
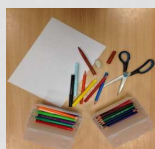
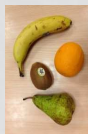
VISUALISEREN STRUCTUUR THERAPIE

Structuur van de therapie wordt zichtbaar en voorspelbaar, in "klaar-does"

Foto's meenemen naar huis, in thuistaal verwoorden Ibrahim: lokaal prikkelarm, keuze tussen 2, opruimen

DAGSTRUCTUUR

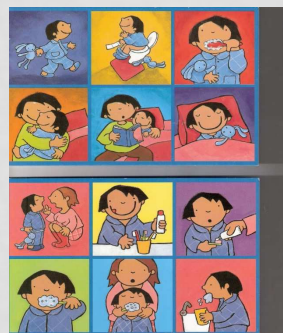
ROUTINES

- Overgangsmomenten optimaal benutten, ouders laten spiegelen (bijv. binnenkomen therapielokaal)
- Managementtaal ombuigen naar spreekkansen
- Zorgmoment wordt een taalrijk leermoment
- Handelingen verduidelijken betekenis van gesproken taal
- Weinig cognitieve aandacht naar het onderwerp van gesprek, volledig richten op vorm van talige uiting

ROUTINES

- Zelfredzaamheid: deelhandelingen uitvoeren in dezelfde volgorde, taal en gebaren aan koppelen
- Luisterhouding en auditieve focus

THEMA'S

Ziek zijn:

- Dokterskoffer en verteltas mee naar huis

Jarig zijn:

- Praatpop of eigen knuffel is jarig!
- Liedje zingen in verschillende talen
- Vertelplaat bespreken, tafel dekken, taart uitdelen
- Feestkoffer mee naar huis
- Spotlightkoffer

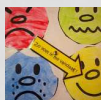
HEEN-EN-WEER-SCHRIFTJE

- Samen plakboek maken, elke taal krijgt een andere kleur, aandacht voor verschillende woordsoorten!
- Foto's van familieleden: kan ook als Lotto, Memory, Kwartet, dobbelsteen
- Sprekend album

EMOTIES

- Visualisaties mee naar huis/andere contexten
- Humeurmeter met basisemoties
- Moeite met reguleren boosheid
- Oplossingsvaardigheden stimuleren met boos-doos
- Verkeerslicht

PRENTENBOEKEN

- Moeilijk om betrokken te blijven tijdens een vertelactiviteit
- Vertelschort: klein materiaal, attributen die het verhaal tot leven brengen
- Herhaald lezen vergroot significant de woordenschatkennis

EVOLUTIE IBRAHIM

- Experimenteert met betekenisvolle woorden
- Frustratie wordt minder groot, waardoor er meer positieve, rustige en langere interacties mogelijk worden in de verschillende contexten.

OUDERE KLEUTER, YASSIN

- 5.3 jaar
- Vertraagde taalontwikkeling die zich zowel in het Nederlands als Arabisch manifesteert
- Ouders gevlucht uit Syrië, kinderen hier geboren
- Yassin reageert amper op vragen, lacht constant, geen idee of hij het begrepen heeft
- Geen storend gedrag, hij observeert
- Niet betrokken tijdens gezamenlijke activiteiten, veel stimulans nodig tijdens keuzeactiviteiten
- Twee- tot driewoordzin in beide talen
- Non-verbale communicatie: beeldt alle verbale hiaten uit, in beide talen

OUDERE KLEUTER, YASSIN

- Yassin kan erg goed tekenen, hij is geïnteresseerd in voertuigen en constructiespel
- Hij speelt in stilte thuis, verklankt hierbij heel weinig
- Ernstige participatieproblemen in dagelijkse situaties, zowel thuis als op school
- Ernstige beperking in deelname aan communicatieve interactie, zowel met kinderen als met volwassenen, in een groep en één op één

OUDERE KLEUTERS

- Concreet en specifiek
- Woord op speelse wijze meerdere keren zeggen
- Klemtoonpatroon overdrijven
- Stimuleren van de metalinguïstische vaardigheden
- Taalontwikkeling stimuleren in alle talen: fonologische ontwikkeling (rijmen, klankspelletjes, auditieve discriminatietaken)
- Taalfouten die de communicatie niet hinderen: geen therapiedoel (lidwoorden)
- Luisterboeken

THERAPIE MET 3

- Gaspard, de praatpop betrekken tijdens de therapie, evt. samen met knuffel van het kind
- Humor, emoties, avontuur, binnen hier-en-nu
- Meer fouten durven maken, minder rechtstreeks aangesproken, gesprekstechnieken en nieuwe vaardigheden op een veilige manier inoefenen
- Telefoongesprek voeren
- Boodschappenlijst opstellen

THERAPIE MET 3

- Uitdagen tot communicatie, deelname en interactie
- Praatpop helpt zoekstrategieën (fonologische cues, woorden categoriseren, omschrijven)
- Gevoelens uiten, plezier beleven, niet enkel schoolse associaties met Nederlands
- Het versterken van de reactiesnelheid (bv. reeksen woorden steeds sneller proberen te benoemen)
- Extra herhaling van geleerde woorden waardoor de koppeling tussen woord en concept of beeld wordt versterkt.

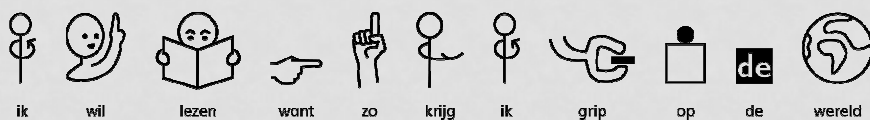
FONOLOGISCH BEWUSTZIJN

- Uitluisteren beginklank: Voorwerp laten meebrengen van thuis of in de ruimte zoeken
- Voorwerp ophangen in letterkast en ruimtelijke begrippen benoemen
- Voorwerpen met bepaalde beginklank in thuistaal

SYNTACTISCHE STRUCTUREN

- Visualiseren via bijv. Pictoschrijver

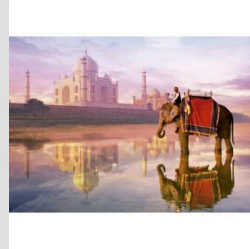
SPELEN

- Puzzel: samen met ouders opzoeken, lamineren
- Wie is het? Ook om thuis te spelen!

Wie is het: voertuigen

Wie is het: boerderijdieren

NIET VOOR ALLES VERTAAL-EQUIVALENT

